9.23/6474

GENERALITAT DE CATALUNYA

CATALANS :

Ara que s'ha esvaït el brogit de les celebracions organitzades durant aquests darrers temps pel règim franquista, he cregut que tenia el deure en tant que President de Catalunya, d'adreçar-vos aquest Missatge per tal de fer conèixer el meu pensament i els meus anhels. Manifestar-vos al mateix temps que comparteixo les vostres esperances i que estic segur que gràcies a la nostra fidelitat assolirem els nostres propòsits.

Expressar-vos també que no ignoro ni menysvaloro, sinó tot al contrari, els resultats obtinguts i els sofriments passats i presents d'aquells que posen els seus ideals i el seu coratge al servei de la Pàtria. A tots ells, el meu cordial homenatge. Es justament llur fervorosa lleialtat catalana que m'obliga a intervenir avui més directament que mai, no per a discutir ni regatejar mèrits a ningú, sinó ben el contrari. Afirmar la meva solidaritat amb els que han sofert i sofreixen persecució i amb els que treballen a coordinar esforços per tal de recobrar la nostra personalitat nacional.

Testimoniar igualment la meva pregona reconeixença envers aquells que tothora s'han mantingut en una constant insurrecció espiritual que ha fet possible salvar la nostra llengua i les essències més pures del nostre Poble.

La meva emocionada salutació als nostres germans de València i les Illes, que no solament s'han mantingut fidels al seu passat, sinó que llur patriotisme ha fet possible mantenir vives les seves nobles ambicions de veure realitzats els seus ideals.

Aquests meus sentiments, estigueu segurs que els comparteixen ben intensament tots els catalans que es troben lluny de Catalunya i que s'hi mantenen fidels tot lluitant per veure-la lliure.

CATALANS :

Mai com ara no havia estat tan fermament convençut que l'assoliment de la llibertat ha d'ésser l'obra de tot els catalans i d'aquells altres ciutadans de Catalunya que comparteixen les nostres angoixes i anhels car així, uns i altres, podrem estimar-la, respectar-la i conservar-la.

Perquè tots ens hi trobem en aquesta tasca cal que no oblidem que Catalunya en un altre temps fou un Estat i que mai no ha deixat d'ésser una Nació i que té el dret a les seves llibertats polítiques i a estructurar la seva vida d'acord amb els seus sentiments i les necessitats que comporta la seva pròpia existència. Aquest dret tenim l'obligació de reivindicar-lo car fent-ho així complim amb un deure de lleialtat envers aquells altres pobles a qui la dictadura franquista ha fet oblidar el que hem estat, som i volem ésser.

Després de prop de cinquanta anys de lluites, en les quals col.laboraren totes les forces polítiques i socials, el nostre Poble es donà a si mateix, unànimement i amb una àmplia solidaritat com mai no s'havia aconseguit, una Institució de Govern que prengué el nom històric i gloriós de Generalitat de Catalunya.

Aquesta fita patriòtica, si no representava encara tots els nostres anhels, és evident que iniciava una nova etapa en la vida de Catalunya i constituïa un assoliment magnífic de la seva unitat i una concreció efectiva dels desigs que es venien acumulant des de feia dos segles. Era l'instrument a través del qual podíem governar-nos nosaltres mateixos. Fou doncs, la fidelitat als nostres ideals i la comprensió de la immensa majoria del poble espanyol, que donà una nova vida a la nostra Generalitat. Es per tant indispensable que tinguem tothora present que som els catalans que varem crear-la, defensar-la i no els que l'hem repudiada.

El nostre deure primordial, avui com ahir i com demà, és mantenir-la vivent i fer tòt el que calgui perquè sigui la Generalitat, i solament aquesta, l'expressió de la nostra voluntat nacional. No podem oblidar que els homes i les seves organitzacions neixen i moren, però els Pobles il les seves Institucions, a desgrat de tots els daltabaixos, sempre sobreviuen com un testimoni vivent de la seva perennitat.

Però seria un error creure que solament amb aquests anhels podem realitzar els nostres propòsits. Per les hores greus que s'apropen tenim el problema fonamental de sempre, amb els seus recels i mútues incomprensions, angoixes i complicacions de tot ordre. Aquest és el de les nostres relacions amb l'Estat espanyol amb el qual la geografia, la història, les responsabilitats i els perills que uns i altres compartim, ens plagui o no, ens diuen la raó de conviure-hi.

Després del que ha succeït en aquest quart de segle, el primer que hauríem de fer es no enjudiciar-lo amb l'esperit que ho havíem fet altres vegades. Fóra greu de conseqüències pels catalans si emportats, més per la passió que no per la reflexió, no veiéssim el capgirament que Espanya ha sofert. No tant sols en l'ordre polític, sinó també en relació a la seva potencialitat econòmica, amb els neguits d'una joventut que està frisosa de demostrar, en la direcció del país, la seva intel.ligència i capacitat d'acció, sense oblidar que la immensa majoria dels seus ciutadans té clara consciència del que caldria realitzar.

Aquesta realitat no podem desconèixer-la ni menysprear-la com tampoc la de que Espanya, incontestablement, està cridada a tenir una considerable influència en la vida del món occidental i possiblement en altres contrades.

Fóra fàcil fer la crítica de com i de quina manera s'ha realitzat aquesta evolució. Però això no serviria per a res, almenys ara per ara. Deixem de costat el judici que ens mereix l'acció d'aquells franquistes que encara gosen glorificar el seu fanatisme amb el qual demostren que poc han comprès de la tragèdia del nostre Poble. Amb el seu cor ple d'odis mal continguts i amb un rancor que traeix els seus fracassos, el que volen és impossibilitar la reconciliació i la grandesa del país. Com que som conscients dels seus propòsits, no caiguem en els seus paranys i continuem pel camí que ens hem traçat i que és l'unic que ens portarà la llibertat i el benestar.

El que és urgent i necessari, és afrontar-nos sense ressentiments i complexes a uns fets i realitats que heretarem i que per tant fóra inconcebible que vulguéssim escamotejar-los. Tenint-los en compte ens serà possible trobar les raons de la nostra conducta la qual tot i essent fidel als nostres drets, ja hem de comprendre que poc lloc hi trobaran les velles concepcions d'un nacionalisme reclòs a doctrines depassades i que ben sovint han estat el crane que ha impossibilitat els Pobles a seguir el camí de la seva veritable grandesa. No defugir els problemes, ni el sacrifici que comporta resoldre'ls, és la primera condició que ens hem d'imposar si és que no volem caure en errors que després son irreparables.

CATALANS :

Sense prejutjar el dia de demà no serà de més que us digui que des d'ara ja hem de preveure com seran les nostres relacions amb el futur Estat espanyol.

La primera constatació que hem de fer és que, sigui el que sigui el règim que s'estableixi a la caiguda del franquisme, els catalans hem de mantenir la nostra Institució i afirmar que solament és i serà l'únic interlocutor vàlid per estudiar i resoldre tots aquells problemes que es deriven de les noves forces polítiques, econòmiques i socials que s'estableixin. La unitat geogràfica, històrica i política de Catalunya, imposa com un mandat irreversible el manteniment de la nostra forma de Govern. Al seu dia ja direm quin ha d'ésser el seu definitiu contingut, però mentrestant no és possible admettre cap solució, ni compromís, ni recolzar cap acció, que no accepti aquesta nostra premissa.

Es evident que els anys que el franquisme ha tingut sense llibertat el poble espanyol ha fet que aquest estigui convençut que Catalunya ja no existeix com a força política i per tant que ha oblidat, o no creu necessària la seva persistent voluntat de governar-se. Segurament els dóna també aquest convenciment el nostre imposat silenci i la claudicació o els errors d'alguns catalans.

La sorpresa que els produirà el desvetllament de Catalunya, ja hem de preveure que comportarà un estat d'irritació i fortes decepcions que dissortadament, crearan moments i situacions ben difícils que uns i altres hem de superar, car de cap de les maneres no podem recomençar lluites que ben poc servirien els nostres ideals. Simplifiquem avui i demà els nostres problemes, els nostres anhels.

Comencem doncs, nosaltres, a donar l'exemple d'aquests propòsits no sortint a la palestra propugnant possibles estructures de l'Estat espanyol, els pobles del qual, a l'excepció nostra, ignorem si les desitgen. Els catalans no podem oblidar que si a través de la nostra història hem trobat coincidències amb Espanya, ha estat degut a què sempre hem establert el diàleg sense aportar-hi problèmes que aquesta no tenia per què discutir amb nosaltres.

Catalunya, si ho creu necessari als seus interessos podrà ajudar, com altres vegades ho ha fet, aquells pobles que desitgin un règim polític o administratiu més adient a les seves tradicions o desigs. Però aquests han de saber, d'una vegada per sempre, que la nostra comprensió i ajut no son un deure ni molt menys. Els sacrificis i la generositat del nostre Poble han costat massa sofrences i decepcions i ens han creat més adversaris que amics perqué ara no ho tinguem present.

Voler fer aliances amb fantasmes o amb estats d'opinió inexistents, que es sàpiga que no és aquesta la nostra missió. No hi tenim cap interés. La nostra llibertat i el nostre benestar, som nosaltres i solament nosaltres els que l'hem d'obtenir i defensar.

Per aconseguir els nostres objectius, em sembla molt millor que en cada moment i d'acord amb la nostra sola conveniència, determinem la conducta que hem de seguir i no decidir res, absolutament res, que no tingui present els nostres drets i les nostres possibilitats. Això ens obliga a no donar excessiva importància al que volen aquells que, com altres vegades ha succeït, no es donen compte del que realment son.

Espanya i Catalunya estan en vigílies de trobar-se de nou enfrontades amb els seus greus i complicats problemes. Sapiguem els catalans mantenir amb fermesa els nostres drets, però no en plantegem d'altres que no ens corresponen. Serà l'única manera d'anar pel camí que no solament ens ha de portar la llibertat, sinó també a una àmplia reconciliació que el seny, la situació i els interesos vitals de la Península ens imposen.

CATALANS :

El més elemental sentit de responsabilitat ens diu l'extraordinària atenció que hem dè fer davant de certs problemes que es plantegen en relació amb el règim polític que s'implantarà a Espanya una vegada desaparegut el franquisme.

Serà una Monarquia?. Un règim provisional sense signe institucional?. Aquestes possibles solucions per endavant ja sabem que volen ésser imposades per la força per tal de donar el Govern de l'Estat a determinades organitzacions les quals voldrien mantenir els privilegis que representen.

Aquesta concepció del que ha d'ésser el futur del país és greu i segurament irrealitzable car prescindeix del que inexorablement ha de passar i és que, la instauració d'un nou règim serà, a darrera hora, determinat en gran part per les classes obreres i pageses que són les que més han sofert de la dictadura.

No tenir-ho des d'ara present i preveure el que pot succeir, és voler ignorar el que passa arreu del món i desconèixer els factors, més socials que polítics, que han determinat tantes i tantes convulsions en aquests darrers anys. Es també no tenir en consideració l'actual malestar internacional, ple d'amenaces, que fa possible que sorgeixin forces combatives que, si bé no podran imposar la seva acció, no fóra del tot inversemblant que puguessin pertorbar profundament la vida del país.

Per altra banda, si tenim present la desaparició de les dictatures del continent americà, que semblaven inexpugnables i la influència que a la Península mateix ha tingut l'alenada popular que les ha destruïdes, hauria de fer comprendre que no és desitjable ni convenient que la substitució del règim franquista sigui feta a espatlles d'aquelles Institucions i forces polítiques i socials que representen la majoria i els més fervorosos estats d'opinió.

Però si per damunt del bon seny hi ha qui amb una mentalitat digna del segle passat encara vol mantenir els seus privilegis, esperonant els servidors de l'Estat i de l'Església a que els imposin en el contexte d'un nou règim polític, per endavant estan condemnats a suportar-ne les conseqüències que poden ésser d'una gravetat extraordinària. Les persecucions i misèries de tots aquests anys han deixat un ferment de descomposició a tots els estaments que fan bon anacrònics els seus propòsits. La persistència a voler-los mantenir, demostraria un encegament que els priva fins i tot de donar-se compte del que succeeix al seu voltant. No veure-ho és esfercidor.

CATALANS :

Davant certes confusions de l'esperit, Catalunya no es pot permetre la insensatesa d'enterbolir encara més la seva vida, prenent una actitud, unes decisions i unes responsabilitats que més tard hauriem de pagar severament.

La successió del franquisme i els problemes que planteja ens obliguen a tenir una posició clara i ben determinant des d'avui. Nosaltres no en podem estar al marge, com tampoc no podem deixar d'aportar la nostra cooperació a tota solució valedora per tal que la seva substitució sigui realitzada tenint present que cal impossibilitar tota convulsió violenta. Però perquè això no es produeixi és indispensable que la Generalitat, que és la continuïtat històrica de la vida del nostre Poble, sigui present i li sigui possible acceptar aquelles resolucions que determinin el futur de l'Estat espanyol.

Si no ho féssim així, dissortadament, passaríem a ésser un simple afegitó de forces polítiques, d'interessos i d'oportunistes de darrera hora, que no tindrien res a veure ni amb els nostres problemes ni amb les nostres esperances. Al mateix temps, ja podem preveure que seriem incapaços d'evitar els perills de tot ordre que s'albiren.

No desconec que hi ha catalans que, de bona fe, creuen que la instauració d'un poder borbònic pot ésser una solució pels greus problemes que tenim plantejats. Crec que s'equivoquen. Haurien d'adonar-se que aquest ja està condemnat abans de la seva instauració car ha estat i és un apèndix del franquisme i per tant no té, ni pot tenir, cap prestigi, ni despertar cap confiança a la immensa majoria del país.

A més, nosaltres hem de tenir present que la Monarquia que respectava les nostres Institucions ja fa segles que ha desaparegut i la dels altres ha estat sempre contra el nostre Poble i els seus drets. No tenim cap motiu per a dubtar que els Borbons d'ara no fassin el mateix que els seus avantpassats. Es per això que estic plenament convençut que Catalunya, de la mateixa manera que unànimement l'any 1931 va proclamar i acceptar el règim republicà, ho farà també el dia que expressi la seva voluntat.

Ara bé, per evitar interpretacions equívoques i amb el fervorós anhel de simplificar el nostre pensament, hem de manifestar que si en ús del seu dret els de fora de casa es decidissen per la Monarquia, nosaltres no ens hi hem d'oposar i el que hem de fer és respectar llur voluntat, de la mateixa manera que volem que ho facin amb la nostra. No seria pas la primera comunitat de pobles a conviure amb un règim institucional distint.

CATALANS :

Malgrat les repressions sofertes, els greuges ben justificats que tenim de l'actual règim franquista, no confonem aquest amb el poble espanyol. Si l'any 1913 amb la Mancomunitat i el 1931 amb la Generalitat, es trobaren coincidències constructives, no cal ara desesperar i creure que no són de nou possibles. Aquestes no seran fàcils, ni molt menys, i és natural que així sigui.

Junts hem de resoldre els problemes més greus que ens deixarà la dictadura, no solament els que es deriven dels nostres drets i de la situació de tots els pobles de la Península, sinó també dels que hem de preveure que fatalment es produiran al Nord d'Africa. Sense oblidar els que s'han creat promoguts per les actuals aliances militars i els pactes i acords amb organismes internacionals que avui dia regulen en gran part la vida política, econòmica i financera.

Si volem ésser conscients de les responsabilitats que ens imposen aquests deures, no tenim altre camí que aportar a la tasca a emprendre el nostre esperit obert a tots els corrents que van encaminats a estructurar una nova Europa de la qual no podem deixar de formar part.

La nostra cooperació ha d'ésser cordial i eficient. Seria la millor demostració que, a més de la fermesa a mantenir els nostres drets, existeix en nosaltres una voluntat de franca convivència. Aquesta faria més possible que Espanya compartís els principis polítics, econòmics i socials pels quals avui el món lluita.

CATALANS :

No és el meu propòsit establir un programa del que hauriem de realitzar i és lluny dels meus sentiments tot esperit polèmic. Pero em sembla que aquest Missatge no tendria sentit si almenys no us fes conèixer algunes de les meves preocupacions que neixen de les meves responsabilitats del passat i dels meus deures del present. Voldria que us en fèssiu càrrec i no dubto que elles estan presents tothora en la vostra vida i que son sovint motiu d'inquietud.

Es incontestable que les trabes imposades pel règim actual al desenvolupament de la nostra economia, l'esperit que ha dictat la seva legislació i la manera a vegades insòlita com aquesta ha estat aplicada, ha causat un gran dany. Els propòsits quasi sempre obtinguts per a impossibilitar la creació d'unitats econòmiques, les pressions de tot ordre per tal de desarticular les nostres fonts de riquesa, la pèrdua de direcció o d'influència en importants sectors de la vida del país, l'oposició per impossibilitar la modernització dels nostres mitjants de producció, ens imposen uns deures que ningú no pot deixar de desconèixer.

Per altra banda, mentre es lluitava contra aquesta política que solament afavoria el règim i una minoria de ciutadans, veiem la monstruosa proliferació de l'Estat en materia econòmica i financera, creant una autarquia el resultat de la qual sovint no ha respost als anhels dels que l'han realitzada. Una invasió de funcions contradictòries, un desfici d'obstruir la major part d'iniciatives que sortien de casa nostra, la corrupció d'alguns serveis de l'Estat, son altres factors que pesaran feixugament en el nostre futur.

Un deure d'objectivitat, però, obliga a reconèixer que el règim franquista ha aconseguit estructurar i donar vida a realitzacions que no son menyspreables ni molt menys. Caldrà tenir-les present i és incontestable que podran ajudar positivament a l'obra a realitzar el dia de demà.

Per damunt de tot judici, a la tasca portada a cap, els optimistes del règim no poden amagar que existeix un fet que pel futur pot ésser greu de conseqüències. Aquest és la incertesa constant en que viu l'economia del país la vida de la qual no depèn dels resultats de la seva expansió, que és deficitària, sinó del benestar d'Europa i de l'ajut que rep de l'exterior.

Tots aquests factors que han engendrat els problemes que tenim i els altres que es plantejaran, fan necessari que els dirigents i responsables de la nostra economia tinguin la intel.ligència i el coratge de tenir present que estan a les acaballes d'una etapa que ja no podran començar més. Fóra un gravíssim error que solament vulguéssim veure el que la dictadura ha fet per anul.lar o entrebancar el seu desenvolupament i no el que aquesta els ha possibilitat amb les seves lleis i brutals repressions contra la immensa majoria dels obrers i de la pagesia. Els drets dels quals, cal no solament respectar-los, sinó integrar-los en una àmplia solidaritat que comporti obligacions i deures, única manera que tothom gaudeixi del patrimoni de Catalunya.

Cal malfiar-se dels silencis que les dictadures imposen. Sempre han estat el preludi de convulsions difícils i perilloses. Abans, doncs, del que podria succeir cal que aquells que vulguin comprendre els seus problemes i les seves responsabilitats no oblidin com els entenen els que han sofert i sofreixen els rigors d'una condició social impossible de defensar.

Com fóra d'esperançador per a tots si es vulgués veure que l'actual renaixement econòmic d'Europa s'ha realitzat gràcies no a un esperit mesquí i sense grandesa, sinó creant audacioses estructures econòmiques i socials, produint un esclat de benestar del què disfruten tots els estaments de la vida de cada país. En aquests moments en què l'economia té més deures que drets, fer altrament fora un suicidi.

CATALANS :

Existeix una altra inquietud, tota ella amarada de presagis no massa propicis per a una cordial entesa. Em sembla que aquest Missatge ha de dir-vos el que en penso i la meva confiança en què no cal desesperar car estic segur que trobarem el camí que ens ha de portar a bon terme. Aquesta inquietud és la constatació que el règim franquista, sobretot en els seus començaments, s'ha servit àmpliament de l'Església pels seus objectius polítics.

Es evident que amb les deixalles de la dictadura ens caldrà liquidar aquesta trista situació i per tant abolir els privilegis abusius i dels quals alguns eclesiàstics han cregut poder-se prevaler durant aquests anys. L'Església no pot deixar de fer-se'n càrrec, pero al mateix temps ha de tenir el convenciment que nosaltres coneixem molt bé els sentiments cristians del nostre Poble i som els més decidits a respectar-los i a fer-los respectar.

Ja sabem que una part important de la clerecia, la millor de Catalunya, s'esforça per a marcar les distàncies amb el règim actual i mostrar tant com li és possible, la seva independència espiritual. Però cal que aquesta voluntat i l'esforç que hi obliga es generalitzi cada dia més i que en tots els àmbits de la nostra terra no hi hagi ningú que en dubti.

Desitgem que el seu allunyament de la dictadura no signifiqui per a l'Església prendre part a favor d'una altra política, sigui la que sigui. Al nostre entendre, l'Església té una missió espiritual i humana a complir de cara el nostre Poble i per aquesta missió deslligada de tot compromís i de tot partidisme, estem disposats a deixar-li la plena llibertat que necessita.

Respectem els deures de l'Església, però aquesta ha de saber tothora que les nostres Institucions tenen el dret de demanar i si cal exigir, l'acceptació d'aquells principis polítics, socials i espirituals que lliurement es doni.

Si ho fem així, estem segurs que l'Església a Catalunya no deixarà d'ésser fidel a la seva funció històrica, com ho feu durant segles, respectant els autèntics valors del nostre Poble. Per això no dubto que tots coincidirem a creure que es indispensable que els càrrecs de govern eclesiàstic, recaiguin damunt els membres millors i més competents de la clerecia catalana.

Ens cal finalment resoldre, per a sempre més, el problema de la tolerància civil a casa nostra car en depèn, com sovint dissortadament hem pogut constatar, l'estabilitat de les nostres Institucions i la pau i el benestar que tots desitgem.

Si tothom vol fer un esforç per a comprendre que la intolerància, vingui d'on vingui, és, contraproduent i motiu de lluites que no serveixen sinó per a sometre o afeblir els pobles, la solució dels problemes que giren entorn de l'Església no serà difícil de trobar.

CATALANS :

Els perills que planen sobre nosaltres són greus, molt greus, però no impossible de resoldre. La primera condició que ens cal és que no hem de defugir-los. Creure amb les nostres virtuts, però no en factors i possibilitats que el bon sentit i el temps han fet desaparèixer. Pensar que les velles i caduques concepcions polítiques i econòmiques poden encara servir-nos seria una manca de visió, de danys incalculables. Cal enfrontar-nos amb el nostre futur convençuts de la nostra raó i de què som capaços de recuperar el temps perdut.

En tot moment sapiguem que cap poble no pot assumir deures i responsabilitats, ni resoldre els seus problemes, si manca de direcció, d'unitat. No caiguem en l'error de creure que un país pot sobreviure cercant solucions fora de la seva història. La divisió, les divergències, minven els drets. Si restem, doncs, fidels a nosaltres mateixos, és a dir, a les nostres Institucions que ens donarem unànimement, el triomf serà segur i esplendorós. El camí drecer de Catalunya, no en dubteu, és servar fidelitat als ideals del seu ressorgiment que culminaren amb la Generalitat.

Es, doncs, entorn de la Generalitat, afirmació constant de la maduresa a què havia pervingut el nostre Poble, que han d'agrupar-se totes les voluntats. Es des de la nostra Institució, per mitjà dels homes que en el seu dia elegirà lliurement, que Catalunya haurà de regir-se. Avui és un símbol i demà una realitat i fóra una veritable follia que els catalans vulguéssin destruir-la o no veiéssin que ella és l'únic barratge que ens queda si volem aturar el caos que dissortadament ens deixarà el franquisme a la seva mort. També és la Generalitat la sola esperança positiva que tenim perquè al seu voltant es realitzi la unitat del nostre Poble.

CATALANS :

Avui com sempre, la meva vida plena de responsabilitats i deures està solament al servei de la nostra Pàtria i estic convençut que si no em manca el vostre consell i la vostra col.laboració, si volem veure les coses que ens uneixen i no les que ens separen, i si no renunciem als nostres drets, la victoria serà esclatant.

Visca Catalunya !

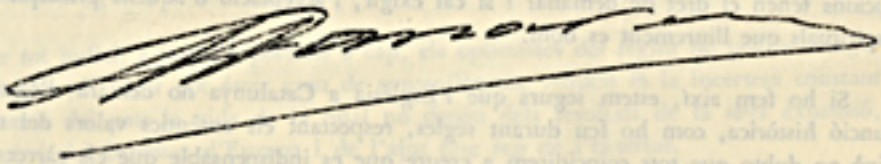

Josep TARRADELLAS,
President de la Generalitat de Catalunya.

En terres d'exili.
Desembre del 1961